

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce:	Literárně dramatická výchova v mateřské škole
Autor práce:	Daniela Madarászová
Obor studia:	Pedagogika volného času
Posudek vypracoval:	PaedDr. Petr Bauman, Ph.D.
Datum:	18. 5. 2017

Předložená bakalářská práce představuje pojetí literárně-dramatické výchovy ve vybrané mateřské škole, přičemž součástí práce je analýza literárně-dramatických aktivit realizovaných v dané MŠ v průběhu deseti měsíců, dále návrh vlastních pracovních listů a výzkum zjišťující „vztah a přístup“ učitelek mateřské školy k literárně-dramatické činnosti. Domnívám se, že téma bylo zvoleno vhodně, nicméně slabinou práce je její snaha řešit současně několik podstatně odlišných otázek, což se projevuje v kolísavé kvalitě jednotlivých částí textu a v nedotaženosti těchto dílčích záměrů (viz níže).

Jazyková a formální stránka práce, použité zdroje

Práce je psána srozumitelně, po stránce stylistické adekvátně (z hlediska terminologického mám výhradu pouze k užívání výrazu „paní učitelka“, který v odborném stylu např. v sousloví „většina paní učitelek“ působí nepatřičně, dále k záměně slova „Rámcový“ slovem „Rámcově“ v označení RVP). V textu se nevyskytuje větší množství textových či jazykových chyb (s výjimkou zanedbání interpunkce v odrážkách), po stránce formální je text zpracován poměrně pečlivě (nepěkně působí pouze zalamování některých řádků, resp. použití pevného konce řádku namísto pevné mezery).

Seznam použitých zdrojů čítá 19 položek, přičemž některé z nich mají povahu publikací přehledového nebo učebnicového charakteru. Vzhledem k části bakalářské práce, která má podobu didaktického zpracování pracovních listů, považuji za adekvátní použití metodické či populárně naučné literatury. Vzhledem k tomu, že součástí bakalářské práce je také vlastní výzkum, postrádám mezi použitými zdroji výzkumné stati, k nimž by bylo možné vlastní výzkum vztáhnout a o něž by se mohla autorka více opřít.

Obsahová stránka práce

Členění textu je srozumitelné a vzhledem k cílům práce smysluplné. Z hlediska cíle práce však považuji některé pasáže za nadbytečné (zejm. dlouhé citace v kap. 1.1 a 1.2), některé za v podstatě zbytečné, jelikož byly zpracovány příliš kuse a vzhledem k cílům práce nebyly příliš využity (zejm. kap. 2.3, 3.1 a 3.5).

Kvalitu teoretické části práce (kap. 1–7) považuji za spíše průměrnou, některé formulace by zasloužily větší péči jednak z hlediska odborné argumentace (např. příliš všeobecné formulace bez dalšího zdůvodnění, důkazu či alespoň odkazu na relevantní zdroje, které by dané tvrzení dokazoval: „*Celou dramatickou výchovou prostupuje morální výchova. [...] Dramatická výchova má vliv na rozvoj společenských kontaktů, na kulturu myšlení a řeči /logopedické vady dětí/, na etiku jedince*

i celého dětského kolektivu.“, s. 20), jednak z hlediska srozumitelnosti (např. „*V mateřské škole je dramatická výchova využívána jako nástroj, jak uplatnit základní potřeby edukačního prostředí...*“).

Praktická část práce je věnována třem sice vzájemně tematicky propojeným, ale podstatně odlišným otázkám:

1. Jak je realizována literárně-dramatická výchova ve vybrané MŠ?
2. Jak vytvořit pracovní listy pro literárně-dramatickou výchovu v MŠ?
3. Jaký je vztah a přístup učitelek k literárně-dramatické činnosti ve vybrané MŠ?

Autorce předložené práce jistě nelze upřít snahu; odvedla kus práce, nicméně zpracování žádného z jejích dílčích aspektů nemohu označit jako výborné. Je škoda, že namísto jedné solidně zpracované „praktické části“ byly předloženy „části“ tři, nicméně „polovičaté“.

Popis aktivit literárně-dramatické výchovy ve sledované MŠ je poměrně kusý a stručný (např. z konstatování „děti se seznámily s knihou“ nelze vyrozumět nic o využitých metodách, organizačních formách práce a dalších didaktických prostředcích, cílech činnosti, průběhu činnosti, aktivitě dětí či učitelky atd.), zároveň není nijak vytěžen nebo vyhodnocen, neopírá se ani o jednoznačně popsanou metodologii získání uvedených informací (Probíhalo pozorování nepřetržitě celý den? Každý den? Byly použity nějaké záznamové archy? Jednalo se o pozorování strukturované?). Domnívám se, že skutečně solidní hloubkový popis a jeho analýza by byly velmi přínosné a vydaly by na samostatnou závěrečnou práci.

Pracovní listy představené v kapitole 9 (včetně ověření práce s nimi) jsou nápadité a obsahují řadu zajímavých a podnětných aktivit. Reflektovány jsou i cíle jednotlivých aktivit. Postrádám ale zdůvodnění celkové koncepce těchto pracovních listů, jejich struktury, výběru aktivit, jejich řazení, užší provázání s teorií literárně-dramatické výchovy. Vůbec tak není zřejmé, zda se jedná o promyšlený a teoreticky zdůvodněný reprezentativní didaktický celek, nebo spíše o výsledek autorčiny pedagogické intuice a tvořivosti. Určitým způsobem se o reflexi pracovních listů pokoušejí kapitoly 9.5 až 9.7, tyto jsou však velmi kusé, každá v rozsahu jediného odstavce.

Výzkum představený v kap. 10–11 a způsob jeho prezentace naznačuje, že znalosti výzkumné metodologie, jimiž autorka zatím disponuje, nejsou dostatečné. Vzhledem k tomu, že se jedná o práci bakalářskou, jsem v tomto ohledu shovívavý. Pro výčet dílčích nedostatků výzkumu není v tomto posudku prostor, nicméně za vše hovoří již to, že jako metodu autorka volí strukturovaný rozhovor, stanovuje si hypotézy a výsledky vyhodnocuje v podobě grafů četnosti výpovědí, a to vše ve výzkumu označovaném jako *kvalitativní*.

Přes uvedené výhrady se domnívám, že posuzovaná bakalářská práce stanovené požadavky splňuje a doporučuji ji k obhajobě. Z důvodů výše uvedených navrhuji – v závislosti na průběhu obhajoby – hodnocení stupněm „*velmi dobře*“ / „*dobře*“.